

Vse kaj druga pa je, ako si ona nažanje za svinje krompirjeve zeli. To je, na ravnost rečemo, krivo od nje in napravi si v tem škodo na dva kraja, na zdravji svinj in na rasti krompirja. Ako namreč sviné te zeli več povžije, dobi razne težave v drobji, največkrat pa hudo drisko. Vsled tega jame se držati klaverno in loti se ga ležje katerakoli druga bolezen, katerih poleti ni ravno malo število.

Zatem pa še škoda na krompirji! Zel je krompirju to, kar so pri živali pljuča in želodec ob enem. Po zeli dobi namreč krompir iz zraka ogljik in druge snovi, ki so potrebne, da se krompirju razrastejo gomolji v zemlji. Če se torej požanje krompirju zel prerano, ni mogoče, da dozori in se razvije tako, da je zdrav ter se drži dalje časa. Skušnja tudi kaže, da tak krompir k malu gnjuje, more biti že v zemlji, in če še tudi ne v zemlji, izgodi se to k malu doma, v kleti. Vsled tega torej nikakor ne kaže žeti zeli, predno dozori krompir v zemlji.

In še nekaj druga je, na kar opomenimo dnes pri krompirji naše bralce, to je: peronospora na krompirji. Nekaj let sem se kaže ona že tudi po nekaterih krajih na krompirji. Ime ji je peronospora infestans ali po naše škodljiva peronospora.

Lani so jo na večih krajih imeli in ker ima blizo enake nasledke, kakor pri trsu, zato so jo jeli že tudi na enak način odvracati — s škropljenjem krompirja z bakreno galico.

Kaže se pri krompirji peronospora v tem, da zrumeni listje in steblo rano, že v meseci avgustu in vsled tega zastane rast pri gomoljih in zato začnejo gnjiti. Da škropljenje pomaga zoper peronosporo tudi pri krompirji, to so lani že videli tisti kmetovalci, ki so jo imeli na krompirji pa so zato tudi škropili zoper njo. Kjer so škropili, tam je bila zel ostala do konca zelena in krompir je bil zdrav; kjer pa tega niso storili, tam je bilo gomolje drobno pa še to večinoma nagnjilo.

Ne vemo, je-li se kaj enacega že tudi pri nas kedaj pokazalo, zato pa prosimo naše bralce, naj nam poročajo, ako so že zapazili kedaj enako prikazen na svojem krompirišči, vsekako pa bodé dobro, da se pazi za naprej tudi v tem oziru na krompirišče, da se znamo za prihodnje čase braniti zoper krompirjevo peronosporo. Škoda bi sicer bila prevelika, ko bi tudi ta „vsakdanji kruh“ nam vzela škodljivka.

Sejmovi. Dne 13. junija pri sv. Andraši v slov. gor., pri sv. Janži poleg Sp. Dravberga v Brežicah, v Rogatici in v Žalcu. Dne 14. junija v Poličanah. Dne 16. junija pri sv. Barbari nad Konjicami, v Jurkloštru, v Kostivnici, v Lembahu, v Mozirji na Planini in pri sv. Vidu za Ptujem. Dne 17. junija pri sv. Trojici v slov. gor. in dne 18. junija v Imenem. Dne 20. junija v Vitanji.

Dopisi.

Iz Orehove vesi zunaj Maribora. Večkrat se graja nemškutarija pri obč. uradih iz raznih občin v dopisih „Slov. Gosp.“, le iz naše občine ne prinese ta list nobenega berila, kakor da bi tukaj vse v najlepšem redu bilo, pa je ravno narobe, naš obč. predstojnik Peter Leschnigg je naši narodnosti nasproten in vleče z nasprotniki, ter v vsaki priliki stiskuje narodnjaka, za občinsko korist pa se borno malo briga. Ko so letos svitli cesar blagovolili našim pogorelcem 1000 gold, vedel je naš predstojnik dobro ločiti vsakega, ki pri volitvi ni njega volil. Posestnik Anton Gojčič volil je pri obč. volitvi z narodnjaki in je bil zato sedaj tako osrečen, da ni niti krajcarja dobil od tega darila, čeravno je med najbolj zadetimi, kajti zavarovan bil je slabo, zgorelo mu je pa še razun gospodarskega orodja tudi parizarski voz, štiri svinje itd., na posestvu pa ima še lep debeli stari dolg — pa naš občinski oče predstojnik njega edinega ni priporočil, da bi bil kaj dobil, češ, da njegov oče, to vem jaz, — ima še nekaj cvenka v žepu. Misli si, dragi bralec, če imaš ti bogatega očeta ali strijca, ki ti nič ne da in bi bil toliko nesrečen, pa da ne bi bil ravno zavoljo svoje narodnosti obdarovan, kakor drugi manj nesrečni? Naš obč. predstojnik dobro ve, da ima varno zaslonbo za seboj od druge strani, zato se pa upa še bolj šopiriti. Lansko leto bil je naroden obč. predstojnik iz sosednje občine zaradi veliko manjših enakih pregreškov, kakor jih je sedaj ta napravil, in bil tudi tožen, takoj odstavljen, ta pa je sedaj bil komaj uljudno opomnjen a zgodilo se mu ni nič. Ko se je v jeseni stari peši pot preko železnice, ki pelje za grabnom vaške vode in na bližnje travnike, brez katerega ne moremo izhajati, zgradil, prosili so vaščani našega predstojnika, ki biva na skrajnem koncu občine, naj še on skusi, da se nam ta pot zopet odpre, ni storil čisto nič, pač pa je očetu zgoraj imenovanega Anton Gojčiča porogljivo rekel: Le sami si pomagajte, jaz nočem nič za vas, zakaj kateri se meni zameri, tak je tako, kakor bi se vragu zameril. Ali ni to vrli župan!

Z Marenberskega okraja. (O volitvah.) Z neko skrbjo opazujemo priprave za letošnje volitve. Bati se namreč nam je zategadel, ker Slovingraški in Šoštanjski okraj nista edina gledé kandidata. Bratje zjedinite se, kajti vedite: kjer se pripravata dva, tretji dobiček ima. Ni namreč več dosti zakrita tajnost, da kandidira „za kmete vneti“ g. Fr. Kovač, posestnik pri sv. Antonu na Pohorji. Ako bi se mu posrečilo dobiti nekaj volilcev na svojo stran še o pravem času, — na zadnjo uro bo pritislila mu na pomoč vsa liberalna garda —, kdo ve, ako Slovenci niso složni, ali še kje ne

zmaga on s svojo — sedaj še zakrito — liberalno stranko? Parola jim je: volite kmeta, kateri bo največ storil za vas! Bolj nevedni kmetje dali se bojo slepiti, ne pomislivši, koliko se da v Gradcu za kmete in Slovence storiti, da namreč g. Kovač v svoji neizurjenosti še toliko ne bi dosegel za nje, kakor kateri drugi vešč poslanec. Navrh tega bi mu pa tudi v resnih slučajih roke vezala liberalna stranka, da se bi ji moral udati. Nasledek bi bil, da bi imeli v dež. zboru med poslanci več enega kimovca; med tem, ko neodvisni narodni poslanci naši vsaj želje svojih volilcev neustrašeno razodevajo. Toraj kmetje, ne dajte se motiti s takšnim govorjenjem, kajti prepričani bodite, da liberalcem nikakor ni na tem, da bi vam z novim poslancem kaj koristili, temu naj bi jim naš poslanec bil zvest — sluga, kar pa seveda ne sme biti. Toraj proč z g. Kovačem kot kandidatom nemškutarjev; Slovenci bomo in hočemo voliti neodvisnega in čvrstega Slovenca za dež. poslanca! Zadravski.

Iz Trnoveljske okolice pri Celji. (Slovincem veselje, nemčurjem pa žalost.) Gospod urednik, že je 3 leta minolo, od kar niste dobili od nas nobenega poročila, zato vas prosimo zdaj, da nekaj besed objavite. Pred 3 leti smo poročali našo žalost, zdaj pa vsem poročamo veselje in ravno zaradi volitve v Škofljivasi, dne 28. in 29. aprila, naj izve slovenski svet, kako smo nemčursko drevo izpodsekali in vrgli na tla in boste rekli, zakaj tako hudo? Zato, ker smo 3 leta brusili in mahnili smo ravno na nemčursko drevo o muzgi; zdaj je proč. Tako stori združena moč; prišli smo, kakor križarska vojska na volišče, ene misli in enega duha, brez vse agitacije in izvolili smo čisto slovenski novi odbor. Če naj povemo, obnašali smo se tako-le: vozili smo se s štirimi konji skupaj zato, ker se lahko; godbo smo tudi imeli zato, ker smo radi veseli, jedli smo tudi in pili zato, ko smo živeli in ob konci volitve so vsaki dan možnarji pokali, da je bilo veselja. To je vse naše djanje, menda pravično, akoravno nas je Celjska „Vahterca“ grdila pred svetom. Zato pa tudi mi nočemo molčati, saj znamo odgovoriti, kar je prav. Zdaj bo vse drugače v naši občini, ako Bog da, začelo se bode slovensko uradovati, rodila se bode podružnica sv. Cirila in Metoda in tako bo vse ozelenelo, kakor o vigredi. Zdaj smo zadušili v naši občini šulvereinsko šolo. Judeževih grošev nam ne bo treba poberati. Stari gosp. Okoren in njegovi pristaši so nam postavili v Škoflji vasi občinsko hišo in novi jo bo prodal, ako jo hoče kateri kupiti, kajti za nas je „prenobel.“ Kaj bodo pa zdaj začeli ti možaki? Kaj Okoren in kaj vsi drugi? Zdaj smo Slovenci na noge stopili ter smo tako, kakor siva skala na morju, ker je nikdar nobena sila ne gane,

ampak razkaditi se mora, kakor dim. Blizo 10 let je vodil občino stari g. Okoren svojelastno pa niso videli obljubljenе dežele, menda Bismarkove, ampak so ostali doma, na slovenske zemlji. Slovenski kruh jih redi, slovenska mati jih je rodila, pa pozabili so na vse to. Toda nič na žalujte preveč; žalost človeku srce mori. Delajte pokoro, človek od žene rojen le kratko živi; vsaka reč le en čas trpi, in prav tako pri nas nemškutarija in nje bahanje. Naš novi župan je g. Mihael Bikošek. Bodi pozdravljen kot naš občinski predstojnik in zakličemo enoglasno vsi: Bog Te živi mnogo let, delaj pridno, zvesto in pošteno, bodi z nami! Vsakemu daj dober nauk! Tako zaslužiš vso vdanost in tudi spoštovanje od nas, ter ti jo bomo tudi skazali vsaki čas. To smo hoteli mi imeti in to smo tudi storili, nemčurstvo pa naj ne oživi nikdar več!

S Klanca pri Dobrni. (Razodeta skrivnost.) Neki tukajšnji posestnik je blizo svoje hiše v koprivji pri cesti pod gozdom dne 5. maja našel — človeško glavo. Isto so prepoznali kot lastnino 72 let starega krojača po okolici dobro znanega. Ker starček ni mogel več delati, si je s prošnjami kruha iskal pri dobrih ljudeh. Bival je v nekej koči kot najemnik sam. Sosed ga niso pogrešali, ker je od doma izostajal po cele tje dne. In sedaj, kdo bi zamogel povedati, odkod-li je prišla njegova glava! Splošnja sodba je glasila tako: starček je bil slabotnega života, na potu za delom ali beraštvom je kje v gozdu počival in nagloma umrl naravne smrti, sedaj pa je glavo prinesla k cesti kakšna žival. Da bi se bilo pripetilo hudodelstvo, o tem nobeden pameten človek, ki naše pridno ljudstvo pozna, še niti misliti ni mogel. Z iskanjem so nemalo trpeli požrtvovalni župan, orožnik in občinski služnik. Še le dne 8. maja so imeli nemilo srečo. Obute noge, klobuk, palico, kljuko, peneznico s 24 kr. so zasledili v obgorelem gozdu. Istega je še pred Velikonočjo ogenj oškodoval v obsegu pol orali. Ker je siromak tam blizo beračil, je tudi on prihitel gasit. Svojo torbo je obesil na drevo, ali ta mu je zgorela z milodari vred. Da bi pa tudi on bil v ognju našel smrt, ni vedel nikdo. Bržkone je gasil sam na takem kraji, kamor ga drugi gasilci niso mogli videti. Siromaka je menda hlapec plamen zadušil v trenutku, tako, da ni mogel izgovoriti besede z naznanilom za pomoč. Šumska živad je za živež porabila ves srednji del trupa, raznosila je kosti, tudi čeljust, a močno oškodovano glavo spravila je na pot in ljudem povzročila precej skrbi, dokler se skrivnost ni razodela.

S Ptujске gore. (Odgovor.) Po § 19. tiskovne postave zahtevam, da se dopis od 29. majnika t. l., št. 22., str. 4, prekličē, kakor sledi: Neresnično je, da je tukajšnji izpitani

in zapriseženi c. kr. poštar kedaj svojo uradno dolžnost, naj si bode na kakoršenkoli način zamenjal, sosebno pa, da so ga morale pošto obiskajoče stranke po krémah iskati. Neresnično je, da se je poštarjeva soproga proti katerej stranki nespodobno vedla.

Fr. Dreflak, c. kr. poštar.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Jutri se vrne Nj. veličanstvo svitli cesar iz Budapešte na Dunaj ter ostane tamkaj do dne 20. junija. O sklepu delegacij, ki bode najbrž dne 24. junija, bode pa že sopet v Budapešti. — Minister zunanjih zadev, gróf Kálnoky je v odseku avstrijske delegacije razložil razmere, v katerih se nahaja naše cesarstvo do drugih, sosednjih držav. Kakor on sodi, so le-te prav dobre, če se izvzame Srbija; tam veje neki „neprijazna sapa“ proti naši državi. — Volilni odbor štajarskih nemških licalcev računi, da bode liberalcem tudi pri teh volitvah, za katere se vrše priprave, sreča mila in je skoraj gotovo, da jim bode, vsaj po mestih in v velikem posestvu, „slepa sreča“ na njih strani. Ljudje še dajo pač vedno veliko na prazne, „nemške“ besede. — Umrl je dr. J. Pscheiden, dež. in drž. poslanec. Rajnik je bil neustrašljiv zagovornik štajarskih nemških kmetov in je v obče konservativna stranka izgubila z njim veliko. — Koroški Slovenci se pripravljajo z vso resno silo za prihodnje volitve in to se godi sedaj veliko lažje, odkar imajo polit. društvo „Straža.“ Ali tudi „bauernbund“, liberalna spaka, ne zaostaja in dela za liberalce največ po slov. občinah, po nemških pa nima nič kaj zaupanja. Slov. nemškutar je pač dober človek, da se meče ljudem pod noge, katerih pošten nemški kmet ne mara. — Občina Zagorje na Kranjskem je uvrstila J. Grilla, c. kr. okr. glavarja v Litiji, med svoje častne občane. Kake zasluge ima g. glavar za občino, to ni znano, pač pa je obč. zastop v rokah nemškutarjev in to nam razjasni more biti zasluge g. glavarja. — Kranjski dež. odbor je kupil v Ljubljani prostor za novo nemško gledališče. Mestni zastop je bil odklonil predlog, naj ga kupi mesto. — Mestni zastop v Gorici še je po svoji večini napeto laški, vendar pa že od zadnjih volitev za nekaj pojenjuje v tem. — Iz Pri morja podajajo se leto in dan revne žene v Aleksandrijo, v Afriki, v službo in vrnejo se čez nekaj let zopet domov, lahko se zna, da ne boljše. Zoper to razvado bi se dalo pač veliko reči. — V Trstu je bil te dni princ Battenberg, svoje dni bolgarski knez, iz Trsta se je podar dolí v Dalmacijo. — Slov. šola, katero vzdržuje, družba sv. Cirila in Metoda v Trstu, dobi v jeseni že tretji razred. Slov. starši radi pošiljajo otroke va-njo. — V Zagrebu

je umrl O. Utiješinović, svoje dni veliki župan in čislán hrv. pisatelj. — Ogerski drž. zbor pretrga svoje posvetovanje te dni in počiva potem tje do jeseni. — Drž. dohodki so v Bosni in Hercegovini blizo za pol milj. večji, kakor stroški. To je že nekaj, toda stali ste dve deželi Avstriji že veliko denarja!

Vnanje države. Katoliški stranki, to je: tisti, ki ne gre skoz drn in strn z italijansko vlado, v Rimu ne kaže, da se vdeleži volitev v mestni zastop. To je menda prav, ker je doslej zastop mesto globoko v dolgove zakopal. — Po vsej Italiji je denarni polom, to se pravi, veliko bank in vsled tega tudi trgovcev nima s čem plačati, kar so na dolgu. Več trgovcev je seglo vsled tega po strupu, več drugih pa je izginilo. Lepo vam je to gospodarstvo v srečni Italiji! — Na Francoskem ne trpijo tujcev dolgo in imajo posebno postavo, vsled katere dobi tujec le s težavo pravico živeti na francoskih tleh, ako nima obilo denarja. Tacih pa se ne branijo nikjer, torej tudi pri Francozih ne. — Tudi v Belgiji so te dni volitve v drž. zbor in liberalci so napeli vse žile, da bi dobili večino, toda, hvala Bogu, ni strahu, da bi se to zgodilo. — Govorica gre po svetu, da se snuje neka zveza Anglije, Nemčije in Rusije. Angleški poslanec v Petrogradu ima za to zvezo niti v svojih rokah in ruski car bojda ni zoper njo. Ne da se reči, kaj je na tem resnice, kaj pa domišljije. — V Berlinu napravi se cesarju Viljemu I. velik spomenik in denar za-nj pride iz vseh nemških dežel. Cesar Viljem II. je ozdravel hitro, prej kakor so mislili s kraja. — V Rusiji še gledajo vedno pisano na katoliško cerkev in bi raje dnes, kakor jutri videli, da bi vsi k pravoslavni cerkvi pristopili. No na hvalo katolikov pa se ni bati tega. — Na telovo so imeli katoliki v Sofiji, glavnem mestu Bolgarije, veliko procesijo in se je vdeležil je tudi „zjedinjeni“ škof msg. Petkov, pravoslavni prebivalci so se čudili temu, ali gotovo jim je to dopadlo. — V Srbiji zbira liberalna stranka na novo svoje može in torej čuti, da stranka, ki je v manjšini, zato ne sme rok križem držati, če še hoče kedaj priti do večine. — Na meji Turčije proti Srbiji so bile zadnje ni praske, podobne ustaji ali punktu. Kakor se pa kaže, ni bilo prave ustaje, ampak samo neke rodbine so se med seboj sprle in stepte do krvi. — Iz Afrike ni poročil, ki bi bila vredna spomina. — Vlada nove republike v Braziliji se kesá, da je poklicala poslanca iz Rima in je poslala sedaj novega; da prikrije svojo zmoto, zato mu ni ime več poslanec, ampak poročevalec. No na ime ne pride veliko. — V državi Cincinnati, v severni Ameriki, imajo vse delo velike tovarne in pravi se, da je n. pr. čevljar, ki dela na svoje ime, tam že „bela vrana“. To pa